

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – septembar/rujan 2014. godine**

Sarajevo, novembar/studeni 2014. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	5
2. Javne finansije.....	6
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	6
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražaćkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	9
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	10
3.5. <i>Depoziti</i>	11
3.6. <i>Kredit</i>	12
3.7. <i>Berze</i>	12
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije.....	15

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

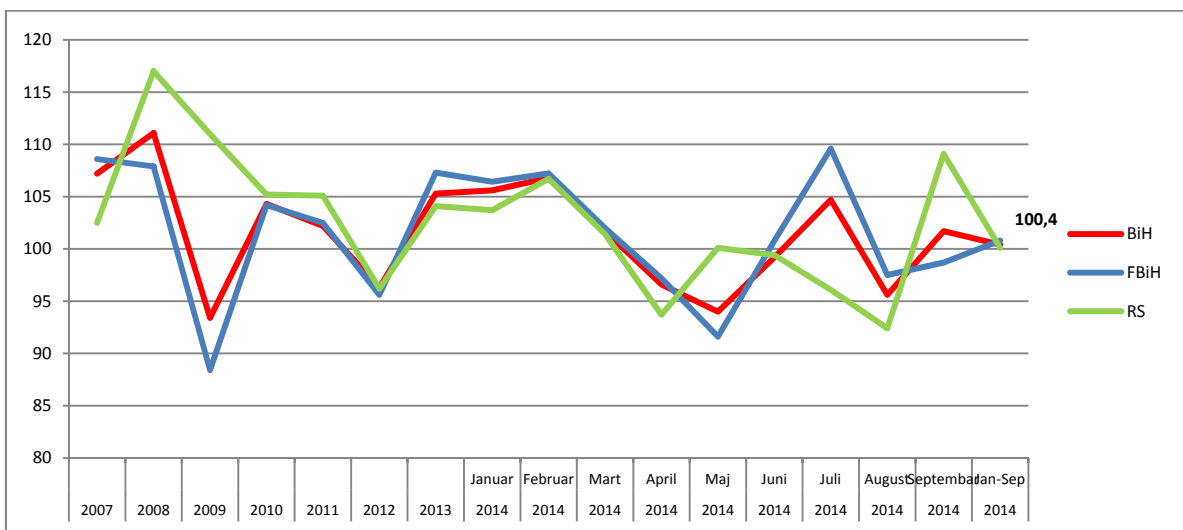
Podaci o izvozu roba ukazuju da na blago poboljšanje situacije u trećem kvartalu. Naime, rast vrijednosti izvoza od 6,5% (g/g) je bio približno na nivou prvog tromjesečja uprkos stagnaciji industrijske proizvodnje koja je nakon devet mjeseci zadržala neznatan porast iz prvog polugodišta od 0,4%. S druge strane, ubrzan rast uvoza u trećem tromjesečju (9,3% g/g) bi mogao ukazivati na jačanje domaće tražnje i/ili izvoza usluga (unutrašnje) dorade. Ovako visok rast uvoza je uprkos jačanju rasta izvoza u trećem tromjesečju doveo do povećanja vanjskotrgovinskog deficita roba od 12,4%, uz smanjenje pokrivenosti uvoza izvozom na svega 52,1%.

Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2014. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila stagnaciju fizičkog obima industrijske proizvodnje sa stopom rasta od samo 0,4% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ako se industrijska proizvodnja u BiH posmatra po kvartalima može se konstatovati da je tokom 2. i 3. kvartala u potpunosti neutraliziran solidan nivo industrijskog rasta iz prvog kvartala 2014. godine kada je stopa rasta iznosila 4,6%. Stagnacija industrijske proizvodnje u BiH nastala je usljed elementarnih nepogoda koje su se desile tokom maja mjeseca, slabljenja izvozne tražnje za bh. proizvodima u prethodnih nekoliko mjeseci, te nepovoljne hidrološke situacije koja se negativno odrazila na proizvodnju električne energije u hidroelektranama. Posmatrano po sektorima pozitivan doprinos industrijskoj proizvodnji ostvaren je samo u prerađivačkoj industriji koja je u periodu januar-septembar 2014. godine ostvarila povećanje proizvodnje od 4,5% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, pad proizvodnje u sektoru za proizvodnju električne energije od 11,6% i stagnacija proizvodnje u rudnicima imali su negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH. Ako se industrijska proizvodnja u BiH posmatra po entitetima, evidentno je da je situacija prilično ujednačena bez značajnijeg rasta proizvodnje. Tako je prema preliminarnim podacima FZZS-a za period januar-septembar 2014. godine FBiH zabilježila blago povećanje industrijske proizvodnje od 0,8%, dok je u RS-u u istom vremenskom periodu prema podacima RZSRS-a registriran rast industrijske proizvodnje od svega 0,1%.²

Grafikon 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Izvor: BHAS, FZZS, RZS

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeks obima industrijske proizvodnje za septembar 2014. godine", 27.10.2014. godine.

² FZZS i RZSRS, mjesečna saopštenja industrijske proizvodnje za septembar 2014.

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH u avgustu 2014. godine je iznosio 701,7³ hiljada, što je za 1,7% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajniji povećanje broja zaposlenih u posmatranom mjesecu u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, umjetnosti, zabave i rekreacije, administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i obrazovanja. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u avgustu 2014. godine je iznosila 44%⁴. Broj nezaposlenih lica u BiH u septembru 2014. godine je smanjen za 1,3% g/g, i iznosio je 547,9 hiljada.

Prosječna neto plata u BiH u avgustu 2014. godine je iznosila 825 KM i nominalno je manja za 0,3% g/g. Najzapaženije smanjenje neto plata u avgustu 2014. godine u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnosti, zabave i rekreacije, te ostalih uslužnih djelatnosti. Prosječna penzija u BiH u septembru 2014. godine je iznosila 352⁵ KM i veća je nominalno za 4,2% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije su iznosile 169,3 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁶

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2014.	692.234	557.314	838	352
II 2014.	693.155	556.892	822	352
III 2014.	695.785	552.452	826	352
IV 2014.	699.601	546.739	832	354
V 2014.	700.880	544.594	830	354
VI 2014.	700.659	545.362	829	353
VII 2014.	701.348	548.612	836	353
VIII 2014.	701.654	552.319	825	352
IX 2014.	-	547.937	-	352
Stope rasta g/g				
I 2014.	0,4%	0,5%	1,1%	4,6%
II 2014.	0,8%	0,4%	0,8%	4,6%
III 2014.	1,4%	-0,2%	0,8%	4,6%
IV 2014.	1,3%	-0,5%	0,9%	5,3%
V 2014.	1,3%	-0,5%	-0,2%	5,3%
VI 2014.	1,2%	-0,5%	0,9%	5,1%
VII 2014.	1,3%	-0,8%	0,8%	5,0%
VIII 2014.	1,7%	-0,6%	-0,3%	5,4%
IX 2014.	-	-1,3%	-	4,2%

Izvor: BHAS, Entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

³ Privremeni podatak. Izvor: BHAS

⁴ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage u BiH.

⁵ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁶ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za septembar 2014. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije. Podaci o broju zaposlenih su revidirani.

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Treći kvartal je donio oporavak budžetskih priliva sa JR UIO nakon smanjenja u drugom tromjesečju. Naime, budžetski prilivi sa JR nakon izdvajanja za minimalne rezerve i servisiranje vanjskog duga su u trećem tromjesečju bili za 9,1% veći u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo je rezultat značajnog rasta bruto prihoda od 8,7% praćenog snažnim povećanjem povrata (23,2% g/g) što je dovelo do nešto nižeg rasta neto prihoda od 5,9%. S druge strane, rast povrata je bio više nego iskompenziran smanjenjem obaveza servisiranja vanjskog duga od 13,6% što je na kraju podiglo stopu povećanja budžetskih priliva iznad bruto prihoda. Time je uglavnom neutralisan pad budžetskih priliva od 10% iz drugog tromjesečja tako da na nivou devet mjeseci prilivi nakon servisiranja duga bilježe godišnji rast od 1,1%. Čak i ovako nizak rast u 2014. godini je napredak u odnosu na prethodne dvije godine kada je zabilježen negativan trend.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2013	2011	2012	2013	2014	2014				
	strukt				jan-sep	K1	K2	K3	avg	sep
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	6,3	-0,1	0,2	4,8	6,1	-0,4	8,7	9,7	8,8
Povrati	16,9	21,2	0,2	12,8	15,6	1,9	21,6	23,2	4,9	35,4
Neto prihodi - prikupljeno	83	4,0	-0,1	-2,1	2,6	7,1	-4,6	5,9	10,6	3,4
PDV	53	5,0	0,5	-1,9	2,3	9,5	-4,6	2,9	15,7	-1,2
Carine	4	-7,4	-18,5	-5,6	10,3	12,8	7,3	11,1	9,3	7,4
Akcize	22	7,9	2,8	-2,5	1,5	4,2	-12,1	15,5	5,6	14,9
Putarine	5	-5,3	-1,3	-0,1	2,9	12,7	-0,7	-0,5	2,5	-7,7
Ostali prihodi	0	-2,7	-1,7	1,9	10,8	-2,7	17,2	16,4	23,9	12,8
Neusklađeni prihodi	0	-67,2	-70,4	99,9	40,4	-79,8	-204,6	202,1	3,0	4,0
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	6,3	0,0	0,1	4,8	6,6	-1,3	9,2	10,5	9,7
Minimalne rezerve	17,1	20,7	0,2	12,6	15,2	0,6	22,9	22,3	7,0	31,8
Budžeti	82,9	4,1	-0,1	-2,1	2,6	8,1	-5,9	6,7	11,2	5,1
Servisiranje vanjskog duga	11,6	12,9	37,2	47,5	13,7	50,9	14,8	-13,6	7,2	-32,9
FBiH	7,5	12,5	37,8	51,0	15,0	47,9	19,7	-14,8	13,1	-34,5
RS	4,0	13,7	36,1	41,1	10,9	56,5	5,2	-11,5	-1,3	-30,0
BD	0,0	-3,2	19,7	474,5	0,0	-	-	-	6,0	7,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	3,5	-2,8	-7,2	1,1	3,8	-10,0	9,1	11,3	17,1
Institucije BiH	12,7	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,5	4,8
FBiH	37,2	3,2	-6,0	-7,7	1,1	5,6	-14,8	12,2	15,1	22,3
RS	18,9	5,9	-2,8	-11,0	1,7	2,4	-6,8	8,8	12,7	17,8
BD	2,4	4,9	-1,5	-2,9	2,5	9,7	-8,7	8,0	14,2	5,3

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Septembarski prihodi koji se prikupljaju u okviru entiteta su bili za 5% veći u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ovo je prije svega rezultat godišnjeg rasta prihoda od doprinosa od 5,8%, ali i skromnog povećanja prihoda od direktnih poreza (3,3%), te ostalih taksi kazni i naknada (2,9%). Ovdje se krije dosta različita slika kretanja po entitetima. Naime, dok direktni porezi, naknade i kazne bilježe rast od 12,3% u FBiH, to je u isto vrijeme u velikoj mjeri neutralisano padom od 8,8% u RS. Pri tome je smanjenje prihoda od direktnih poreza u RS samo nastavak negativnog trenda prisutnog još u prvom polugodištu. S druge strane, septembarski rast doprinosa u RS od 10,9% je bio trostruko

veći u odnosu na FBiH. Ovo je u najvećoj mjeri rezultat uvođenja posebnog doprinosa za solidarnost u junu namjenjenog sanaciji posljedica majskih poplava. Zapravo, novim doprinosom je znatno ubrzan rast prihoda od doprinosa u RS u trećem tromjesečju tako da je njihov devetomjesečni rast od 5,8% bio skoro dvostruko veći u odnosu na polugodište.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-sep			RS jan-sep			BiH jan-sep		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2013	2014		2013	2014		2013	2014	
Direktni porezi	382,9	402,7	5,1	318,0	298,1	-6,3	701,0	700,7	0,0
Porez na dohodak	203,3	213,3	4,9	186,3	168,0	-9,8	389,6	381,3	-2,1
Porez na dobit	117,9	126,3	7,1	107,0	104,9	-1,9	224,9	231,2	2,8
Porezi građana	60,8	62,2	2,3	16,2	15,2	-6,6	77,0	77,3	0,4
Ostali porezi	0,9	0,9	-1,9	8,6	10,0	16,4	9,5	10,9	14,6
Ostale takse, kazne i naknade	337,7	356,8	5,7	230,2	265,1	15,2	567,8	621,9	9,5
Doprinosi	1.952,2	2.022,9	3,6	954,8	1.010,2	5,8	2.907,0	3.033,1	4,3
PIO	1.072,7	1.115,7	4,0	518,5	538,1	3,8	1.591,2	1.653,8	3,9
Zdravstvo	790,7	815,6	3,1	368,5	381,1	3,4	1.159,2	1.196,7	3,2
Nezaposleni	88,8	91,6	3,1	26,3	26,9	2,2	115,1	118,4	2,9
Dječija zaštita			-	38,7	39,7	2,5	38,7	39,7	2,5
Zapošljavanje invalida			-	2,8	3,3	14,9	2,8	3,3	14,9
Fond solidarnosti			-	0,0	21,3	...	0,0	21,3	...
UKUPNO	2.672,8	2.782,4	4,1	1.503,0	1.573,4	4,7	4.175,8	4.355,8	4,3

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u septembru 2014. godine zabilježena deflacija od 0,1% g/g. U posmatranom mjesecu najznačajnija smanjenja cijena su bila u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, prevoza, stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata (tabela ispod). Najveći međugodišnji rast cijena u BiH u septembru 2014. godine je zabilježen u odjeljku alkoholnih pića i duvana.⁷

Tabela 4: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje g/g (isti period prethodne godine)

Odjeljci	I 2014.	II 2014.	III 2014.	IV 2014.	V 2014.	VI 2014.	VII 2014.	VIII 2014.	IX 2014.	I-IX 2014.
Hrana i bezalkoholna pića	96,0	95,8	95,8	96,3	96,0	95,8	97,5	98,2	99,3	96,7
Stanovanje, vodosn., el. energ., plin i dr. energ.	99,9	99,9	99,9	99,6	99,8	99,6	99,6	98,9	99,1	99,6
Prevoz	99,4	98,5	98,4	99,1	100,1	99,9	100,0	99,9	99,0	99,4
Odjeća i obuća	94,8	95,0	94,7	95,2	95,4	95,1	93,3	94,8	96,4	94,9
Alkoholna pića i duvan	105,8	105,9	105,6	105,6	105,4	105,4	106,0	106,7	109,1	106,2
CPI ukupan indeks	98,5	98,4	98,4	98,6	98,7	98,6	99,1	99,4	99,9	98,8

Izvor: BHAS

⁷ Povećanje akciza na duvanske proizvode u 2014. godini.

3.2. Monetarni agregati

Ukupna novčana masa za devet mjeseci 2014. godine iznosila je 17,0 mlrd. KM i veća je za 7,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Rast je ostvaren zahvaljujući rastu depozita koji ulaze u sastav novčane mase (7,5% g/g) i gotovine izvan banaka (9,8% g/g). Pričuvni novac u promatranom razdoblju iznosio je 7,1 mlrd. KM i zabilježio je povećanje od 12,9% g/g zahvaljujući rastu gotovine izvan monetarnih vlasti (10,0% g/g) i depozita banaka kod monetarnih vlasti (15,5% g/g).

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁸

Godina	Mjesec	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2014.	01.	6.277	6.603	9.452	16.056
2014.	02.	6.336	6.617	9.570	16.187
2014.	03.	6.307	6.665	9.489	16.155
2014.	04.	6.445	6.717	9.467	16.184
2014.	05.	6.434	6.796	9.578	16.374
2014.	06.	6.420	6.747	9.555	16.302
2014.	07.	6.852	6.913	9.667	16.580
2014.	08.	7.042	7.157	9.669	16.826
2014.	09.	7.081	7.278	9.700	16.978
Stope rasta g/g					
2014.	01.	9,6%	8,7%	7,6%	8,0%
2014.	02.	10,2%	8,8%	9,0%	8,9%
2014.	03.	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%
2014.	04.	12,7%	7,3%	6,4%	6,7%
2014.	05.	11,7%	8,4%	6,9%	7,5%
2014.	06.	11,4%	7,8%	6,4%	7,0%
2014.	07.	14,4%	7,1%	8,4%	7,9%
2014.	08.	12,6%	7,1%	7,4%	7,3%
2014.	09.	12,9%	9,8%	6,6%	7,9%

Izvor: CBBiH

⁸ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Izvor: CBBiH.

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH za devet mjeseci 2014. godine iznosio je 3,9 mlrd. KM i veći je za 16,2% g/g. Prosječne obvezne pričuve iznosile su 1,4 mlrd. KM, a višak iznad obvezne pričuve 2,4 mlrd. KM. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 8,6%, dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 23,5%.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2014.	01.	15.707	1.343	3.412	2.069	8,6%	21,7%
2014.	02.	15.696	1.342	3.403	2.061	8,6%	21,7%
2014.	03.	15.740	1.347	3.352	2.005	8,6%	21,3%
2014.	04.	15.678	1.341	3.367	2.026	8,6%	21,5%
2014.	05.	15.768	1.349	3.437	2.088	8,6%	21,8%
2014.	06.	15.784	1.349	3.423	2.074	8,5%	21,7%
2014.	07.	15.921	1.364	3.684	2.320	8,6%	23,1%
2014.	08.	16.192	1.389	3.765	2.375	8,6%	23,3%
2014.	09.	16.416	1.410	3.856	2.446	8,6%	23,5%
Stopa rasta g/g							
2014.	01.	5,3%	6,0%	13,8%	19,5%	-	-
2014.	02.	5,3%	5,9%	14,0%	20,0%	-	-
2014.	03.	5,7%	6,5%	13,9%	19,4%	-	-
2014.	04.	4,5%	5,2%	16,3%	25,1%	-	-
2014.	05.	4,5%	5,1%	15,0%	22,5%	-	-
2014.	06.	4,8%	5,2%	16,4%	25,0%	-	-
2014.	07.	5,7%	6,3%	21,2%	32,0%	-	-
2014.	08.	6,8%	7,5%	17,7%	24,6%	-	-
2014.	09.	7,0%	7,8%	16,2%	21,7%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve u promatranom razdoblju iznosile su 7,7 mlrd. KM i veće su za 12,1% g/g, dok su u odnosu na kraj prvog polugodišta 2014. godine veće za 8,3%. Detaljan pregled strukture deviznih pričuva dan je u tabeli ispod.

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2014.	01.	172	96	120	2.469	0	4.166	7.023
2014.	02.	182	3	58	1.976	0	4.728	6.947
2014.	03.	175	3	73	1.504	0	5.199	6.954
2014.	04.	175	5	93	1.533	0	5.272	7.078
2014.	05.	173	3	112	1.418	0	5.382	7.087
2014.	06.	183	3	59	1.439	0	5.459	7.144
2014.	07.	180	6	76	2.083	0	5.142	7.486
2014.	08.	183	4	95	2.621	0	4.790	7.694
2014.	09.	179	4	40	2.530	0	4.984	7.737
Stopa rasta g/g								
2014.	01.	-25,4%	2086,2%	207,7%	44,6%	-	-4,2%	11,0%
2014.	02.	-19,5%	22,7%	2,1%	11,5%	-	9,5%	8,9%
2014.	03.	-25,2%	22,8%	-3,0%	-33,2%	-	38,1%	9,8%
2014.	04.	-17,0%	-5,5%	-6,3%	-33,7%	-	40,6%	11,0%
2014.	05.	-14,2%	-20,9%	29,6%	-20,0%	-	24,2%	10,8%
2014.	06.	3,4%	-96,6%	18,8%	-17,1%	-	23,5%	10,5%
2014.	07.	-3,9%	16,9%	-18,9%	19,1%	-	13,0%	13,7%
2014.	08.	-7,5%	28,1%	42,3%	33,8%	-	4,2%	12,8%
2014.	09.	-2,9%	48,5%	-56,3%	46,7%	-	1,8%	12,1%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Depoziti domaćih sektora na kraju devet mjeseci 2014. godine iznosili su 15,3 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježeno je povećanje od 9,6%. Najveći doprinos rastu dali su depoziti stanovništva (5,8 postotnih bodova), zatim depoziti opće vlade (2,7 p.b.), ostali sektori (1,0 p.b.) i depoziti nefinancijskih poduzeća (0,1 p.b.)⁹.

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2014.	01.	14.329,2	8.435,7	3.502,3	1.199,6	1.191,6
2014.	02.	14.445,8	8.449,2	3.482,2	1.288,3	1.226,1
2014.	03.	14.427,7	8.495,3	3.471,1	1.272,9	1.188,4
2014.	04.	14.436,7	8.589,8	3.359,8	1.313,0	1.174,1
2014.	05.	14.605,3	8.628,3	3.458,1	1.335,2	1.183,7
2014.	06.	14.522,4	8.690,7	3.350,3	1.292,0	1.189,4
2014.	07.	14.992,7	8.753,8	3.399,1	1.635,6	1.204,2
2014.	08.	15.173,8	8.779,1	3.469,8	1.631,7	1.293,1
2014.	09.	15.270,7	8.900,4	3.560,0	1.553,7	1.256,6
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	7,8%	9,7%	8,1%	-6,3%	9,8%
2014.	02.	8,8%	8,3%	9,7%	5,7%	13,5%
2014.	03.	7,1%	7,8%	6,0%	6,5%	6,3%
2014.	04.	7,4%	8,4%	1,4%	14,9%	10,7%
2014.	05.	7,9%	8,8%	3,6%	13,6%	8,7%
2014.	06.	7,8%	9,6%	0,9%	14,7%	8,5%
2014.	07.	10,1%	9,9%	1,7%	35,3%	9,0%
2014.	08.	9,5%	9,5%	-0,7%	34,7%	13,2%
2014.	09.	9,6%	10,0%	0,5%	31,9%	12,8%

Izvor: CBBiH

⁹ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale financijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

3.6 Krediti u BiH

Kreditni plasirani domaćim sektorima u promatranom razdoblju iznosili su 16,9 mlrd. KM i u odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježeno je povećanje od 4,0%. Najveći doprinos rastu dali su krediti plasirani stanovništvu (2,6 p.b.), zatim krediti općoj vladi (0,9 p.b.), krediti plasirani nefinancijskim poduzećima (0,5 p.b.), dok su ostali sektori dali negativna dopinos rastu ukupnih kredita (-0,01 p.b.)

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2014.	01.	16.375,7	7.053,7	8.330,3	903,3	88,5
2014.	02.	16.516,4	7.067,4	8.441,1	921,6	86,3
2014.	03.	16.624,1	7.152,8	8.453,6	929,6	88,2
2014.	04.	16.636,5	7.199,3	8.424,4	924,8	88,0
2014.	05.	16.727,5	7.262,3	8.434,8	943,7	86,7
2014.	06.	16.860,2	7.322,3	8.429,6	1.017,1	91,2
2014.	07.	16.764,6	7.357,4	8.335,0	981,6	90,6
2014.	08.	16.722,8	7.361,1	8.260,4	1.009,9	91,4
2014.	09.	16.857,1	7.405,4	8.339,7	1.021,9	90,1
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	3,2%	4,5%	1,7%	8,2%	-0,6%
2014.	02.	3,8%	4,7%	2,5%	10,5%	-3,3%
2014.	03.	3,8%	5,4%	2,0%	11,2%	-16,7%
2014.	04.	3,2%	5,8%	0,9%	8,6%	-20,5%
2014.	05.	3,5%	6,3%	0,7%	11,7%	-24,2%
2014.	06.	4,5%	6,5%	1,6%	20,1%	-20,5%
2014.	07.	3,9%	6,3%	0,8%	17,7%	-15,1%
2014.	08.	3,5%	6,0%	0,1%	15,8%	-0,1%
2014.	09.	4,0%	6,0%	1,0%	17,4%	-1,7%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu septembru 2014. godine ostvaren je promet u iznosu 106,1 miliona KM što čini 55 % od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „SASE“ u mjesecu septembru je veći 97,8% odnosu na promet u istom mjesecu u 2013. godini.

Na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu septembru 2014. godine ostvaren je promet u iznosu od 86,7 miliona KM što čini 45% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „BLSE“ je veći 25,6% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu septembru na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u iznosu od 192,84 miliona KM bilježi veći rast za 57,2% u odnosu na promet u istom periodu 2013. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Sep-12	51.718.578,81	5.571.205,34	57.289.784
Sep-13	53.656.904,70	69.020.684,57	122.677.589
Sep-14	106.118.430,05	86.722.744,69	192.841.175

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu septembru 2014. godine sa vrijednostima u mjesecu septembru 2013. godine zabilježen je pad od 4,6%, dok kapitalizacija na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu septembru 2014. godine bilježi minimalan rast od 5,9% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu augustu 2013. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u augustu 2014. godine bilježi minimalan rast od 0,4% u odnosu na vrijednosti u mjesecu septembru 2013. godine.

Kapitalizacija u mjesecu septembru 2012, 2013 i 2014. godine je iznosila:

Tabela 11: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Sep-12	4.113.810.587,00	3.825.461.397,22	7.939.271.984,22
Sep-13	4.498.270.506,32	4.090.693.377,74	8.588.963.884,06
Sep-14	4.290.577.151,37	4.333.391.064,93	8.623.968.216,30

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

4. Vanjski sektor

Za prvih devet mjeseci 2014. godine, ukupna robna razmjena sa inostranstvom je povećana za 4,8% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu, uvoz (6,5% g/g) je rastao brže od izvoza (1,8 % g/g), što je dovelo do povećanja trgovinskog deficita od 12,7% g/g. U poređenju sa prethodnim mjesecom kada je zabilježeno smanjenje kako izvoza, tako i uvoza, tokom septembra mjeseca obje kategorije bilježe rast. Ali, je obim trgovinske razmjene tokom posmatranog mjeseca za 8,4% manji nego onaj u avgustu 2014. godine.

Kako su se kretali izvoz, uvoz, deficit, obim trgovine na godišnjem i mjesečnom nivo detaljnije je prikazano u tabeli ispod.

Tabela 12: Vanjskotrgovinski promet u periodu I-IX 2014. godine

	I-IX 2014.	promjena u %				
		g/g	06/2014	07/2014	08/2014	09/2014
Izvoz roba u mil. KM	6.407.655	1,8	15,5	5,6	-19,7	25,2
Uvoz roba u mil. KM	11.885.655	6,5	-1,8	7,4	-4,0	2,1
Trgovinski bilans u mil. KM	-5.478.000	12,7	-17,8	9,6	-4,1	8,5
Obim trgovinske razmjene u mil. KM	18.293.310	4,8	3,8	6,7	10,9	-8,4
Pokrivenost uvoza izvozom u %	53,9	-	56,4	56,3	55,3	55,1

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Nakon smanjenja u avgustu mjesecu 2014. godine od skoro 20%, tokom septembra mjeseca izvoz roba je zabilježio povećanje od 25,5%. Na rast izvoza tokom posmatranog mjeseca, najviše je uticao

izvoz baznih metala i njihovih proizvoda, sa učešćem u izvozu od preko 20% i rastom od preko 28% m/m. Od baznih metala izvoz željeza i čelika je rastao stopom od 27,9% m/m, njihovi proizvodi 34,5% m/m, a izvoz aluminijuma 23,1% m/m.

Detaljniji pregled izvoza i uvoza roba dat je u tabeli ispod.

Tabela 13: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji u periodu I-IX 2014. godine

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	UVOZ				IZVOZ				Pokrivenost uvoza izvozom
	I-IX 2014	promjena u %			I-IX 2014	promjena u %			
	u 000 KM	g/g	VIII/VII 2014	IX/VIII 2014	U 000 KM	g/g	VIII/VII 2014	IX/VIII 2014	
TOTAL	11.885.655	6,5	-4,1	8,5	6.407.656	1,8	-19,7	25,5	53,9%
01 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	335.275	4,8	-1,1	-2,8	75.488	-23,2	-3,4	-12,5	22,5%
02 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	520.006	6,8	-0,9	6,3	106.755	23,3	6,0	-6,5	10,5%
03 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	101.663	-16,4	-28,5	6,1	59.446	-13,6	33,4	-3,9	58,5%
04 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	1.038.357	-6,7	-0,3	-10,8	210.126	-13,6	-14,2	1,5	20,2%
05 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	2.078.751	-6,5	36,9	-15,3	685.610	-17,4	-11,9	-4,5	33,0%
06 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	1.177.289	5,6	-9,2	64,5	426.634	7,9	-34,3	41,2	36,2%
07 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	711.207	11,3	-12,6	15,3	184.612	9,6	-19,3	15,8	26,0%
08 KOŽA I KRZNO	363.512	17,1	-30,5	39,6	109.257	-14,6	-42,7	66,1	30,1%
09 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	141.868	13,8	-10,8	8,6	478.594	15,9	-17,0	14,3	337,4%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	283.718	9,6	-15,9	8,8	162.050	-7,1	5,4	63,0	57,1%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	731.805	21,8	-8,5	26,5	317.276	13,8	-31,1	56,0	43,4%
12 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	253.014	21,6	7,0	37,3	515.331	22,9	-41,2	39,0	203,7%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	226.412	4,2	-8,6	10,9	45.472	14,7	-28,2	20,3	20,1%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	10.447	14,9	-44,7	6,9	10.181	-69,4	8,3	-16,9	97,5%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1.099.717	8,5	-2,3	6,9	1.309.832	-3,8	-13,6	28,4	119,1%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1.662.724	24,8	-20,7	5,7	702.527	11,0	-13,6	18,0	42,3%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	754.048	6,9	-23,1	20,8	230.483	18,9	-17,9	14,7	30,6%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	134.952	9,2	-1,4	-14,6	12.346	-0,4	-15,9	56,4	9,1%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	4.284	-33,9	-52,1	26,2	60.056	45,7	-55,3	774,9	1401,8%
20 RAZNI PROIZVODI	256.262	12,9	1,6	2,9	705.501	4,4	-24,3	40,5	275,3%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	302	-16,9	-93,1	81,9	81	-35,9	0,0	0,0	26,7%
98 NERAZVRSTANO	39	-19,3	0	0	1	-93,6	0,0	0,0	1,7%

Izvor: Centralna banka BiH

Tokom septembra mjeseca uvoz roba ponovo bilježi pozitivan rast od 8,5%, a u poređenju sa avgustom mjesecom tekuće godine. Na porast uvoza najviše su se odrazili rast uvoza baznih metala, proizvoda hemijske industrije, kao i uvoz mašina i aparata. Sa druge strane, smanjenje uvoza proizvoda mineralnog porijekla i prehrambenih prerađevina uticali su na visinu stope rasta ukupnog uvoza na kraju posmatranog mjeseca.

Strane direktne investicije u BiH

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) u trećem kvartalu iznose 132,82 miliona KM. Ukupna ulaganja u prva tri tromjesečja 2014. godine iznosila su 208,46 miliona KM što je više za 7,9 % nego u istom periodu u prošloj godini (prva tri kvartala 2013. godine).

Tabela 14: Ulaganja po kvartalima u 2012., 2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2012	-4,99	310,25	78,96	48,04
2013	98,51	67,17	27,57	94,52
2014	35,29	40,35	132,82	

Izvor: „MOFTER“

Najveća ulaganja u ovome periodu su od strane EFT-Rudnik i Termoelektrana Stanari d.o.o. Stanari u iznosu od 105,81 miliona KM i Interkonzum d.o.o. Sarajevo 11,92 miliona KM.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 19.09.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo slijedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u tri tromjesečja 2014. godine bila pozitivnija (iako zaustavljena zbog poplava) u odnosu na prethodnu godinu, ali da je zbog trendova koji ukazuju na skroman ekonomski rast u okruženju, vremenskih nepogoda koje su pogodile BiH i zemlje okruženja, blagi rast industrijske proizvodnje u BiH te deflacije u BiH, potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.